

Aigakēra Livli ulzāndamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Maij.

Inda 10 sant.

Seismōz aigast.

Mat. 16, 24.

Siz Jezus rōkandiz entš oppijid pāl: Az mingi minnōn tab tagan tūlda, laz kiēldōg jara iz ēntsta ja vōtag rist entš pāl ja kīgō minnōn tagan.

Izand āb pīkst mitytō kādō tāmmōn tagan. Jegayks vōib tiedō, kuj tab. Aga rišting vonn pierast um mād. Izand tami se, laz jegayks rišting kīgō tāmmōn tagan. Az ni mēg tām tāmmōn tagan kādō, nej ta tōitab mādōn - mittō suggō palkō yļ sie, aga kyl entš sūrdō alastōmt - ammō touvō rikust, iganist jēlamist. Aga sie jūr ta tieb ka tieutōbōks, kuj um kēmōst tāmmōn tagan. Māddōn um iz entsta jarakiēldōmōst ja um vōtagmōst rist entš pāl, sie rist, mis ta māddōn sies jēlamizōs jegaydōn iskiž pālō panab ja andab - ja nej um kēmōst tāmmōn tagan. Aga se aza um māddōn saggōld vāggō lālam. Meg ūom kyl vālmōd kādō Jezusōn tagan, set āb tām jarakiēldō entš leja tēm mist ja āb tām ka kāndatō mittōmingist ristō. Mēg ūom kīerdōd tām riek kejid az set tām rek um tazzi, kievem, ja mād lejan miel pieri. Aga ku tām tagankēmiz riek pāl tulbōd vastō kēndatimist, ja vājad, ja ka mādōn ni lāks entsta jara kiēldō, nej mēg yldip yrgōm nuriksō, tām astō riek pāld kylgō, kas tegiz ymmarkierō; rek āb ūo māddōn emip miel pieri. Sieda tieb mād nōddōr lejali mēļ!

Aga Izand tami um muiti. Az mēg āb tām entsta jarakiēldō ja āb tām vōttō ristō entš pāl siz mēg āb vōim vōlda tām tagankējid. Ka muitizōks Izand entš riek āb tie, selli se um vond amniggōks ja selli ta um ydstyd. Selli um tām tagankējid rek sies mōilmas ja mityks āb vōi tām muitizōks tiedō. Ka Luther kitōb: "Uskliz rek lāb leb aigalist

kēndatimist iganizō ouvō."

Selli vol juba Izrael lapst rek leb kōgar, kunts ne pazist tōitōtō mālō, - Kānaan mālō. selli vol Letsarus jēlamiz rek leb sie mālma: kēndatimist, rujad, pūtōks, aga pierrō - igani vonn Abraham sylsō. Selli vol ka Pāstajiz rek: leb Getsemāne, leb Pilatus nān, leb Golgata- ylzō Jumal jōvvōl kāddōl iganizō ouvō. Selli um vond āblugdōb Jumal lapst rek sies mālmas, kunts ne at pāzōnd Pāstajiz jūr iganizō jēlamizō. Izand iz um kānd sieda riekkō ydst tutkēmōst tuoista tutkēmōt sāni. Ta kiēldiz entsta jara ja kēndiz entš rist ilm nuriksimist. Ta iz astā riek pāld kylgō, ta iz klier ymmar; ta lekš ydstyd jeddōpēdin lopandōkst sāni. Sīepierast ka vel pāldip, kis tab vōlda Kristus tagankēji, sien um kēmist sieda entsta riekkō.

Ku ka se rek ja se rist, mis um kēndēmōst vāildō sugub vāggō lālamōks, aga yļ mād joud ta āb lā. Izand um pand entš nēmiz pierrō māddōn jegaydōn selliz rist, mingiz meg vōimō kēndō. Amad āb ūom ytist; yks um veggim kuj tuoi ja sīepierast jegayd rist um pandōt tām joud pierrō. Az mād silmis, mād entš rist nāgtōb sūrjūm volm, kuj mād lezgliz rist, algōm yļ sie nuriksōm, kyl Izand tiedab, kuj um ōigistiz. Pāstaji iz kēndiz ama sūr ja lālam rist, ja ta kēndiz ilm nuriksimist lopandōkst sāni. Pidagōm sīepierast mielsō tānda ja tām lālamt ristō ja vōtagōm ka mēg entš rist entš pāl ilm nuriksimist. Algōm vāz ōgōm ja algōm kātōgōm lūotōkst ja algōm kādlogōm Jumal tōitōkst jūs; aga volgō māddōn selli mēļ, mingi vol Paulusōn keratōs nēdi sōndi: "Sīepierast ma arrōb, ku sie aiga kēndatimi āb ūo sie ouvōm

.....
 vertli, mis mādōn sīb nāgtōt." Rom.8.18. Sīdš mēg nām apostōl Paulus lūotandōkst ents pierast ja ka munt pierast, kiš Jezusōn tagan kābōd ja ristō kāndabōd. Kāndatimi ja vāja abūot vītōluggō, ne at set lītiz, sīe jēlamiz aigal ja siz tulab igani jēlami ilm mingist vajjō ja murtō. Se vol apostōl Paulus lūotandōks ja lūotōks kāndōs ents lālamt ristō, mis tām jaguks vol pāndōt. Sellizōn um volmōst ka jēgōd usk-liz lūotōksōn. Sīe pā lūotōs mēg vōim vōlda rīemist jubā paldin, ristō kāndōs, murud ja vājad vail vōlds ja vōim tiennō Jumaltō vī sīe rist, leb mis ta tab mēdi vālmōstō iganiz jēlamiz ja ouv pierast. Algōm vāzzōm, aig volm visid, tieudōs, ku pierrō sīeda lītist jēlamist um igani jēlami, ja ku sīe aiga kāndatimist abūot sīe ouv vertlist, mis mādōn sīb nāgtōt.

E.V.

Mel.Kas ir tās kā tu.

Jezus Sina vī,
 Mādōn jedsō li!
 Kunts mēg riekmiēd tāsa ūomō,
 Sinnōn tagan lādō tāmō;
 Mēdi sīnō jūd,
 Kus um touvō kuod.
 Murtō, lālamtō
 Abj Sa kāndatō
 Ja ku patud allō voikōm,
 Joudō kaim, ku Sin jūr ruoākōm,
 Murud rek se līb,
 Mis mād Sin jūr vīb.

Mēdi vālikš Sa
 Ku mēg vōimō ka,
 Pildzist, vītōluggō pallō
 Ja ku tundōm sydam vallō,
 Tulgō kuostantōm,
 Siz Sin alastōm.
 Riekkō ōigistō
 Kādō, sellistō,
 Tāb vīd mina pallōs kyzzō,
 Mis vīb touvō jēlamizō,
 Kus ma iganiz
 Sin jūs jēlab siz.

Nikol.Ludv.graf

v.Tsintsendorf pierrō.

Rov kievad.

Juba kuolmōnt kōrd 1934 a. maijkū 15, pāvō mādōs, mēg vōim ents leļlist veļidōks kubs kītō, ku se um vond ōigi mād kubbiz izamā, ūdstiz syndimiz pāva. Leļrov igas ta um vond ūd kievad yrgimiz pāva. Vālikštōks Jūdijiz Dr. K. Ulmanis jūdizōs leļrovuz at akkōnōd sūr bōvvimiz tyō jūr, ab set amal māl sūri jēlidi bōvvōs, aig ka ents rov jengkultur kuods. Jēga pāva sīe tyō pūmpard laggist, kazamist ja ēdriksimast nāds, vōim kītō, ku se tyōlik, miš mād māl vālikšōb um tuožin vāggō vīti sīe likkōn, mis jēga aigast vālikšōb ilas, ku tulub lem ja ālaz, kievad.

Ents ekonomiliz jēlamizōs tundōm ka mēg līvlist sīeda jōvamt, mis tūob vīze tāmiz vālikšimi aman mēn. Ab se nej aig ūo mād pīenōd rovvōd kulturalizōs iskiz jēlamizōs. Sīeda tōvāld lebventlōs nām, ku ta set lougō, lougō likub - nāgtōb iz ku ta mūdōs kūožōs lāb tēgižpēdi. Oppōm ents veļisti, leļlisti; oppōm ents sugrovsti puoļmāsi, kuj um jēlmōst ja ents rovvō ērmastōmōst! Kas siz mēg ūom sougdōd, ku ab nām, ku nej lougō ja lēiska jēlami, mingi vālikšōb mād vāilō ni, lezgōltōb mēdi kīerdō vīd mād ukkōlēmizōn. Mādōn um ūoļtamōst, lēz ka mād kulturalizō jēlamizō tulgō kievad. Mityks mēdi ab vīb. Ka leļlist ab.

Mād mē, sīelāgal vel Sīezāliz ministrij, Propaganda jēg jūdijī A.Gobr kītiz lānds tallō mingizōs rādiorōks: "Rovvō ulzgintō um se iz, ku ristingt jara tappō." Se sīel-dō nāgtōb, kuj leļlist mēt-lōbōd rovvōd kyzzimisti. Se nāgtōb ka mingi vērttuz um jēga rovvōn. Kas mēsti jēnč mōtlōks tuoistiz? Um mōtlōmōst, ku ab.

Vālikštōks ja ekonomiliz jēlamiz kyzzimisi mēg vōim vōlda set vonzist, ku Jumal um pānd mādōn jēllō sīel māl, kus um nej jōva pērimiez, kuj um mād izamā Prezident Dr. K. Ulmanis. Pārmstiz mityks ab vōiks vālikštōks vādi jūdō. Sīest

mēg ka ab mōtlōm mūd ti-
bōd, ala sādō ja tām tās
ents kūolimiz saņi iedō. Tas
ents vanad ja mūnist izā-
izad māl, mēg tām armōl
ents leibō syōdō ja ents
tyōdō tīedō. Az set maij
kū 15. pāva vaim, mis vā-
ļiksōb omal māl, tulks ents
pyva mojjōks ka mād līvō-
rov kulturalizō jelamizō, siz
vōiksmō julgistiz kitō, ku
ta yrgōks kazzō. Lūotōm, ku
se sugub.

Y.

Kūolōn.

Pierrō lālōmt sizalist
rujjō ja operatsijidi kūo-
liz mag. Arthur Gleye tām-
nāigast febr. kū 5. pāvan.
Vigad, mis pāvast pāvō eit
sūrimistōks etist ents vil
tām pāl, nej ku ta pāgin
yl kūolimiz rōkandiz, ja lop-
tist tām jara. Tām kūolimi
sei arstōd pūolst pāstami-
zōks pidtōt.

Juba gymnazijs volds
nāgtiz Arthur Gleye sūrdō
interessō kiēdōn, mis peri-
zōks eitō tōvkōks tām iga
tyōn. Kaukazōs, Jelgavas ja Rīgōs
ta voļ yļizopatiijiz kūozis;
Rīgōs ka yd vaiit direkto-
rōks Krīevōd institutōn, uni-
verzitet tieudōdōn. Ta voļ
pāginad yētōd yētli ja Jelga-
vas psyhist pētīmiz kub vā-
nim. Īskiz perizōl aigal, kunts
ta vannitpalka pāl voļ, ta
pidiz jeddōkandamizi yl tieud,
āndiz ulzō kēridi ja kēra-
tiz aigakēradōn.

Syndōn 9. oktobōr kū pā-
van 1867 a. Rīgōs, ta loptiz
Rīgō Nikolai gymnazij, opiz
Tartu yļizskūols kēli, mis
ta loptiz kandidat gradōks;
siz ta opiz vel Tūbingōs
(Saksamāl) ja sai pierrō sie-
da Tartus magister grad.

Yl suomō-ugrōd kiēd-
tieud, ka yl līvlist kiēl
mag. Gleye pidiz jeddōkandā-
mizi. Pētīz hetitōd (rov, kis
um jellōn ymmar 2000 aigastō
jedmōl Kristusō) bīldakēridi,
Krēta rūnkēridi, rūotslist kiv-
māgud kēridi Jytmā ja Šlezvig
bīldakēridi. 1932. aigastōs ta
kēratiz yl hetitōd pētīmiz
ja āndiz 1933. aigastōs ulzō
rāntō "Mād rek". Sūr, pitka,
tieudkēran yl mis mag. A.
Gleye pidiz referat lāndz-

aigastōs 14 detsembōrs, volks
vond lejavōtamōd aigal ulzō-
tūlmōst, ja mis juba jagin
voļ painatōt ja lebbōvāntlō-
tōt ei loptamōt.

Pētīmist, yl mis ta
jōva mielkōks ka muntkōks
rōkandiz, pīlist mag. A. Gleye
jelamiz ezmizōs kūozōs. Sie
jūs voļ tāmōn tyōriem ja
tyōkierdit. Kis tānda lezģimōl
tundiz, sien ta voļ jōva
sōbra.

A.Št.

Professor emer. mag. A. Gleye
kēratiz ka vāildō "Līvliz"
jaguks ja voļ līvlistōn lem
sōbra. Volgō tām jengōn arm.
Tuom.

Vel at kūolōnd.

Trīne Dislers, kūostrōg
kylast 18. apr. kū pāvan, mattōt
25. apr. 84 aigastō vana.

Pēteris Stalte, Irāi kylast
22 april kū pāvan, mattōt 29.
apr. 86 aigastō vana.

Kyl pāvō tūld at ūgōnd,
Min lajjō eitōltōnd,
At murud tovvōd pūgōnd,
Ja patud ādāgtōnd; -
Ni ōdōg jūrō tulub,
Tūļ jetiz pūgimist,
Ma, jaravāzzōn, kūlub
Ents Jezus kutsimist
Siz azumpaikō tīegid,
Kus ma sēb novvōmō,
Tūld, tovvōd tagan īegid,
Ma panēb maggōmō, -
Sīn, kus mād izad attō,
Kus kālma vodlōbōd, -
Nišm kōrda mī nda mattō, -
Siz tēdi matēbōd.

Sīn amad novvōm lāmō,
Sīest jeng ni vāgaks īe,
Vel yrg, siz sīeda nāmō,
Mis uskōnōd, siz yō
Līb loptōt, Jezus yōldō
Meg nutam kūlōmō,
Ta kutsub pāvō sīeldō
Siz mēdi jelamō.

Tieutōbōks amad līvlistōn.

Jūli kū yrgandōksōs
tulbōd rāndō kaks Suomōmā
tieudmiestō - doktārt, kis tā-
bōd tīedō sūrdō līvlist
antropologij lebbōvōtsimist. Ne
īebōd rāndō tīera kū ja
tābōd yl sie aiga kādō
kylast kyllō ja aigō nej
jennō līvliži, kuj jennō set
um vōidōb.

Az mingi tāb, siz ne

sie ents jūs ilm mingist maksõ votsõbõd ka lebbõ tam tierritõ, ja až mingizõn um mingi ruja, siz ne andabõd novvõ yļ sie parantimiz.

Doktard lūotõbõd, ku līvlist iž ka tulbõd nantõn siēs azas vastõ ja andabõd jõva mielkõks entsta eigõ ja lebbõ votsõ.

Volks jõvist, ku "Līvliz" luggijid andakst sie tieut ka munt līvlistõn, nej ku amad sieda tiedakst.

V.

Tienandõks.

Radioprogramõs voļ, ku 21 apr. Dr. Frigyes Lukinich rõkandõb yļ līvlist Budapestõs. Kēratiji iz või kyl sie õdõn Budapestõ sādõ, aga ama siēks sydamliz tienandõks sūrd sugvelidõn Mađiarõdõn yļ mādlimiz.

M.

Pāgin vonnõ!

Loptõs aigakerrõ kubbõ-pānda tul tieut, ku "Līvlist Sõbrad Selts Leļmal" 30 maij kũ pāvan pyvastõb ents 5 aigast syndistpāvvõ.

Sieda ama jõvvõ tarmõs mēg lūotõm, ku Selts sāb vel pāginđi 5 aigast mādlimiz pyvđi pyvastõ ja ku tam tyõ līo ama līvlist rovvõn kazzõks.

Tuoim.

Didrõk, Nika ja nūorizand.

Didrõk Nikaks voļt kakš sellist kylāmīestõ, kis saggõld krūogõ leksta. Krūogõ um va kure pyvakuoda; kis saggõld krūogõ lāb, lāb saggõld kure lātõl, ja kis saggõld kure lātõl lāb, sie ta pidab enšõkõ. Didrõk Nikaks lekstõ saggõld krūogõ. Jega kõrd ne yņi ist lāt, tamõdõn ne voļt kubbõ gādõnd. Krūogõs, brāndāl glāz jūs, aiga lāb lītõld ja kakš kylāmīestõ mittõsuggõ ist maņpõt, ku juba voļ pūolyõ siz, ku ne krūogõst lagist.

Ēlamāg allõ nant kād jūrõ sugiz vel kuolmõz. Jūomiz pāsõ Didrõk Nikaks mittõsuggõ yļ sie ist mõtlõt,

kust ta sugõn um. Ne set neist, ku yķs nūorizand lāb nantõn yņi ja nantkõks rõkandõb. Ja kuj ta muõstiz rõkandõ! Ama, mis ta kītiz, voļ mād kād kylāmīedõn nej mielpierast, ku ne mittõsuggõ ist võit loptõ tānda kũlõ.

Nūorizand set nīziz, ja tam nīzõdõn iz ūo lopandõkst. Amustõ nantõn juba volks vond kylas volmõst, - kylļõ iz ūo. Ni ei mīedõn vōrõzstiz sydām all, set ist kītõt vel mittõ midagid. Vel jõva yrg lānõd, Didrõk iz sõita emiņ vōgiz pīlõ ja nutiz: "Pītki, zēviļ, ni āb ūo emiņ riktig!" Neka ta nant sõnad pītki ja zēviļ voļ kītõn, nej nūorizand kadiz jara, neme volks mā sizõl lomõn.

Ni sadiz mīedõn neka kat silmad jedst jara. Ne neist, ku ist ūot emiņ riek pāl, aga leksta pids mõtsõ. Ne ist tiedat ka emiņ kus pūol volks lēmist, ja nej ku yõ voļ pīmdi, siz istist siezõ entsõ kuožõ mēzõ, kus ne voļt, ja eit maggõm.

Tuoiz ūondzõl, ku ne vīrgist, voļ juba sieldõ, ja ni Didrõk Nikaks neist, ku ne voļt maggõnd Pēterjara kũolta pāl. Volkst ne yõzõ vel mingist samud lānõd, siz ne volkst jarrõ saddõnd. Mīedimlist, kuj ne at vōind riek pāld jara kīerõ ja nej kōgaz pids mõtsõ lādõ. Ni nantõn rabagiz mielõ, ku nūorizand, kis nantõn yņi leks, āb ūo vōind mityks mū vōlda, ku va kure iž. Kure tēz nantõn jēngõd sādõ, ja kāliz nant jarrõ vidõ.

Kure kīrtab sõņđi: "Pītki ja zēviļ." Siēpierast ku Didrõk nej nutiz kadiz nūorizand ka yldiņ jara.

Dr.O.Loorits rāndas kubbõkuoņdõt nīzist.

Ulzāndaji:M.Stalte.

Tuoimiji:K.Stalte.

Adres:Mazirbe. Latvija.